

El bumerang de la història

És una obvietat dir que la història humana no pot ser res més que la història de la humanitat. Com tots sabem, la història comença amb l'escriptura i troba les seves dades en les relacions dels humans amb nosaltres mateixos i en les que tenim amb la naturalesa. No fa pas tant, molts progressistes d'aquest país apostaven pel materialisme històric i, tot i el risc de simplificar-ho massa, provaven d'explicar la mecànica de les societats —i, per tant, de la Història— tenint com a eix la dialèctica, les contradiccions que es generaven en el món del treball i el del poder, i entre l'ésser humà i la naturalesa, com si aquestes contradiccions fossin l'únic motor possible.

En part és així, però, si fos només per aquest motiu, no s'explicarien moltes de les nostres actituds, molts dels nostres comportaments i passions i, consegüentment, tampoc, la raó de fons que hi ha darrere de molts dels articles que publiquem en aquest número de la *Revista de Girona*.

La urgència, l'oportunitat i la feina d'elaboració de molts d'aquests articles han anat en detriment del dossier que teníem previst publicar. Possiblement, a vegades és bo que les coses siguin també

així. I és bo que una revista com aquesta, que volem que sigui oberta a tothom de les nostres comarques sempre que tingui alguna cosa interessant a explicar des d'un punt de vista cultural en un sentit ampli i que ho sàpiga escriure, es faci ressò de la feina que fa molta gent moguda per la generositat i l'entusiasme.

Escrivim això pensant en actituds com la del polifacètic Domènec Moli, entrevistat per Joan Sala, o la dels voluntaris culturals de què parla Jordi Arbonès en aquestes planes, una gent que, com els col·laboradors de la nostra revista, sacrifiquen part del seu temps lliure a favor de la il·lustració de divulgar i promoure la cultura. I, també encara, pensem en personatges com Francis Cugat, de qui ens parla Joan Barbarà, que, mogut per la seva passió artística i per la seva ambició natural, va decidir traslladar-se a l'Amèrica del Nord i mostrà, ni que fos indirectament, el camí al seu germà Xavier, un dels músics gironins més coneguts del segle xx.

Hi ha un predomini d'articles d'economia en el present número de la *Revista de Girona*. Partint de la informació que posa al nostre abast la publicació de l'*Atlas de la*

industrialització de Catalunya 1750-2010, que ha dirigit Jordi Nadal, Joan Cals publica un parell d'articles sobre els orígens de la industrialització a casa nostra i sobre la concreció d'aquesta industrialització en diferents moments del segle xx. Cals acaba amb una reflexió sobre la perspectiva de l'evolució a curt termini de la indústria gironina. Finalment, Antoni Aguilar publica un article, enraonat, crític i, per tant, polèmic, sobre algunes infraestructures qualificades de menors a les nostres comarques. La seva construcció va tenir a veure amb les nostres necessitats, però això no exclou que, si més no en alguns casos, la manera com s'han projectat i com s'han dut a terme tingui també a veure amb la darrera època de creixement de la nostra economia i amb l'ambició i amb uns interessos no sempre personals, però sí polítics. Són també unes dades que serviran als historiadors per teoritzar sobre com va ser el nostre temps i per dir-nos en quines decisions ens vam excedir. Perquè la història actua també com un bumerang que priva o que hauria de privar que es repetissin uns mateixos errors, i perquè els mals càlculs, els interessos inconfessables i les desmesures formen també part de la força amb què aquest bumerang s'impulsa.

Il·lustració d'Àngel del Pozo.